

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

DOLNY
ŚLĄSK

Unia Europejska
Fundusz Spójności

DIAGNOZA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO NA TERENIE GMINY CIESZKÓW

Spis treści

1. Metodologia	2
2. Diagnoza obszaru zdegradowanego	6
2.1. Sfera społeczna	6
2.2 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	19
2.3 Sfera techniczna	22
2.4. Sfera gospodarcza	23
2.5 Sfera środowiskowa	25
3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	25
4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.....	27

1. Metodologia

Zgodnie z zapisami „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” obszar zdegradowany jest to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego przyjęto metodologię opartą o wskaźniki negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Poszczególne wskaźniki zostały dobrane odpowiednio do specyfiki gminy jak również w sposób pozwalający na porównanie poszczególnych jednostek strukturalnych poddanych diagnozie.

Stan kryzysowy zdefiniowany został jako „stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- 1) gospodarczej – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- 2) środowiskowej – w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska;
- 3) przestrzenno-funkcjonalnej – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
- 4) technicznej – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska”.

Przeprowadzoną identyfikację stanu kryzysowego realizowano w następujących etapach:

- I. Wyznaczenie **jednostek strukturalnych (JS)**, które zostaną poddane diagnozie. Podstawowym założeniem na jakim oparto podział gminy było wykorzystanie jednostek pomocniczych. Warunkiem koniecznym była możliwość uzyskania i wyodrębnienia wystarczającej ilości danych statystycznych dla każdej z jednostek.
- II. Zebranie danych statystycznych jak również wyników badania ankietowego i przeprowadzenie analizy wskaźnikowej w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Analiza dotyczyła przede wszystkim sfery społecznej, jednak zgodnie z przyjętymi

założeniami zebrano i przeanalizowano również informacje dotyczące negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Jako punkt odniesienia przyjęto wartość średnią dla gminy Cieszków w odniesieniu do każdego ze wskaźników. Analiza wskaźnikowa została dodatkowo uzupełniona o metodologię opisową.

- III. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji, który zgodnie z Wytycznymi nie przekracza 30% liczby mieszkańców i 20% powierzchni gminy oraz zaplanowanie działań rewitalizacyjnych pozwalających na wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego.

Gminę Cieszków zamieszkują 4703 osoby a powierzchnia gminy wynosi 100,64 km²¹. Obszar gminy podzielony jest na 18 sołectw, których podstawowe dane zebrano w poniższej tabeli.

Tabela 1. Jednostki pomocnicze gminy Cieszków.

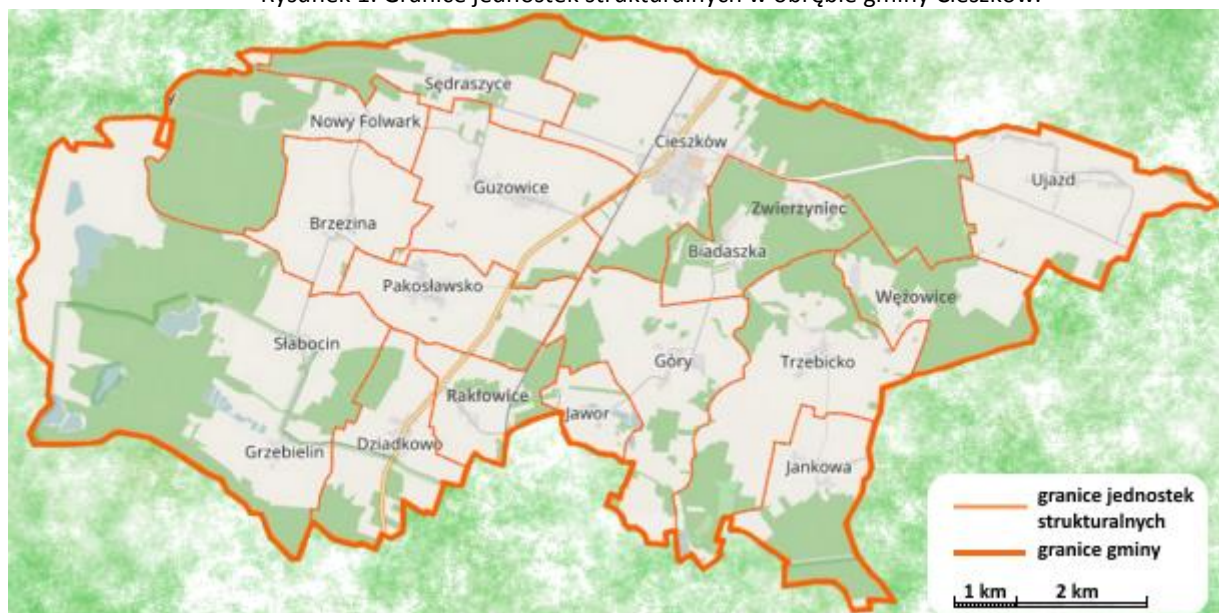
Nazwa sołectwa	Miejscowości	Liczba mieszkańców
Ujazd	Ujazd, Siemianów, Pustków	305
Wężowice	Wężowice	66
Zwierzyniec	Zwierzyniec	62
Biadaszka	Biadaszka	91
Trzebicko	Trzebicko, Trzebicko Dolne, Niezamyśl	214
Jankowa	Jankowa	125
Góry	Góry	241
Dziadkowo	Dziadkowo	280
Grzebielin	Grzebielin	58
Słabocin	Słabocin	97
Jawor	Jawor	54
Rakłowice	Rakłowice	142
Pakośławsko	Pakośławsko	331
Brzezina	Brzezina	120
Nowy Folwark	Nowy Folwark	82
Guzowice	Guzowice	294
Sędraszyce	Sędraszyce	87
Cieszków	Cieszków	2054

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie danych Urzędu Gminy Cieszków.

Na potrzeby opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji połączono w jedną jednostkę strukturalną sołectwa Grzebielin i Słabocin oraz Zwierzyniec i Biadaszkę ze względu na brak możliwości pozyskania wszystkich danych statystycznych dla każdego z ww. sołectw osobno. Dla uproszczenia w nazwie jednostki strukturalnej wymieniono nazwę tylko jednego z sołectw, odpowiednio Słabocin i Biadaszka. Lokalizację poszczególnych sołectw oraz granice jednostek strukturalnych podanych analizie przedstawia poniższa mapa.

¹ dane Urzędu Gminy w Cieszkowie, stan na 31.12.2016

Rysunek 1. Granice jednostek strukturalnych w obrębie gminy Cieszków.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org.

Każda z jednostek strukturalnych została scharakteryzowana pod kątem podstawowych danych demograficznych i przestrzennych. Poniższe dane stanowiły podstawę do wyliczenia uśrednionych wskaźników wykorzystywanych w diagnozie obszaru zdegradowanego.

Tabela 2. Podstawowe dane jednostek strukturalnych.

Nazwa	Liczba mieszkańców	Procent mieszkańców gminy	Powierzchnia	Procent powierzchni gminy
	os.	%	km ²	%
Ujazd	305	6,5	6,09	6,0
Wężowice	66	1,4	4,03	4,0
Białaszka	153	3,3	4,08	4,1
Trzebicko	214	4,6	7,69	7,6
Jankowa	125	2,7	4,05	4,0
Góry	241	5,1	6,51	6,5
Dziadkowo	280	6,0	4,39	4,4
Siabocin	155	3,3	20,91	20,8
Jawor	54	1,1	1,46	1,5
Rakłowice	142	3,0	2,66	2,6
Pakosławsko	331	7,0	4,04	4,0
Brzezina	120	2,6	4,17	4,1
Nowy Folwark	82	1,7	6,78	6,7
Guzowice	294	6,3	6,45	6,4
Sędraszyce	87	1,8	4,59	4,6
Cieszków	2054	43,7	12,73	12,6
Suma	4703	100,0	100,64	100,0

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie danych Urzędu Gminy Cieszków.

Na etapie doboru odpowiednich wskaźników kierowano się następującymi zasadami:

- poprawność metodologiczną - wskaźnik powinien opisywać w sposób czytelny i przejrzysty dany problem, powinien być łatwy w odbiorze przez czytelnika, łatwo weryfikowalny, powinien również różnicować przestrzeń Gminy i być skonstruowany zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi.
- poprawność przestrzenną - wskaźnik powinien zostać odniesiony do jednostki mniejszej niż Gmina, w tym przypadku jednostek strukturalnych

Tabela 3. Lista wskaźników zastosowanych w diagnozie obszaru zdegradowanego

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych	Średnia dla gminy
SFERA SPOŁECZNA			
Gęstość zaludnienia	os./km ²	Urząd Gminy Cieszków	46,7
Depopulacja	%/rok	Urząd Gminy Cieszków	-0,73
Wskaźnik obciążenia demograficznego	%	Urząd Gminy Cieszków	17,31
Bezrobocie	%	Powiatowy Urząd Pracy	6,69
Pomoc społeczna z tytułu ubóstwa	szt./100 os.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	3,40
Mieszkania socjalne i komunalne	szt./100 os.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	0,51
Pomoc społeczna z tytułu niepełnosprawności	szt./100 os.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	1,69
Pomoc społeczna z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	szt./100 os.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	0,57
Pomoc społeczna z tytułu ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	szt./100 os.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	0,36
Niebieskie karty	szt./100 os.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	0,36
Uczestnictwo w wyborach	%	Urząd Gminy Cieszków	61,26
Wyniki egzaminu gimnazjalnego	%	Publiczne Gimnazjum w Cieszkowie	47,9
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNA			
Dostępność obiektów społeczno-kulturalnych	szt./ 100 os.	Urząd Gminy Cieszków	0,36
Dostępność placów zabaw	szt./ 100 os.	Urząd Gminy Cieszków	4,51
Liczba zdarzeń drogowych	szt./ 100 os.	Powiatowa Komenda Policji	0,30
SFERA TECHNICZNA			
Liczba zabytków	szt./ha	Urząd Gminy Cieszków	1,12
Budynki obiekty wymagające odnowy	szt./ha	Ankiety i spotkania konsultacyjne	0,15
SFERA GOSPODARCZA			
Liczba przedsiębiorców	szt./100 os.	CEIDG	5,72

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie danych Urzędu Gminy Cieszków.

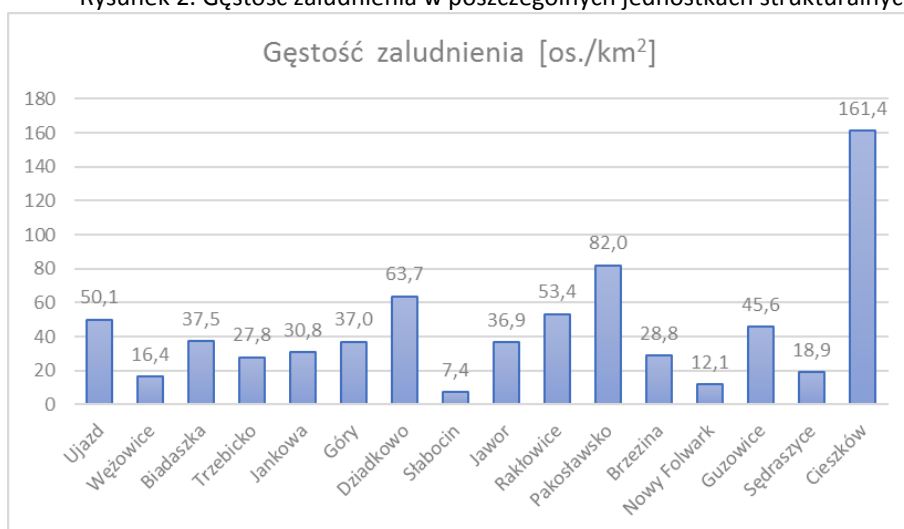
2. Diagnoza obszaru zdegradowanego

2.1. Sfera społeczna

Gęstość zaludnienia

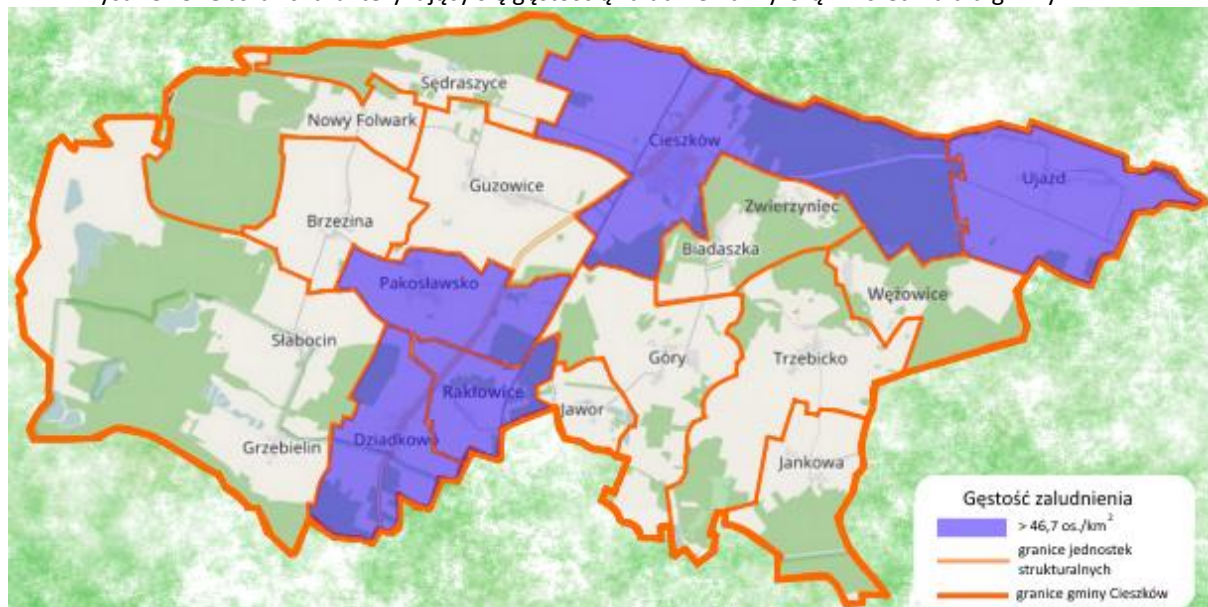
Gmina Cieszków jest gminą wiejską w związku z czym charakteryzuje się stosunkowo niską gęstością zaludnienia. Średnia dla gminy wynosi 46,7 os./km². Centrum gminy stanowi wieś Cieszków, w której zamieszkuje ponad 40% wszystkich mieszkańców. Poniższy wykres przedstawia gęstość zaludnienia w każdej z jednostek.

Rysunek 2. Gęstość zaludnienia w poszczególnych jednostkach strukturalnych

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie danych Urzędu Gminy Cieszków.

Rysunek 3. Obszar charakteryzujący się gęstością zaludnienia wyższą niż średnia dla gminy.

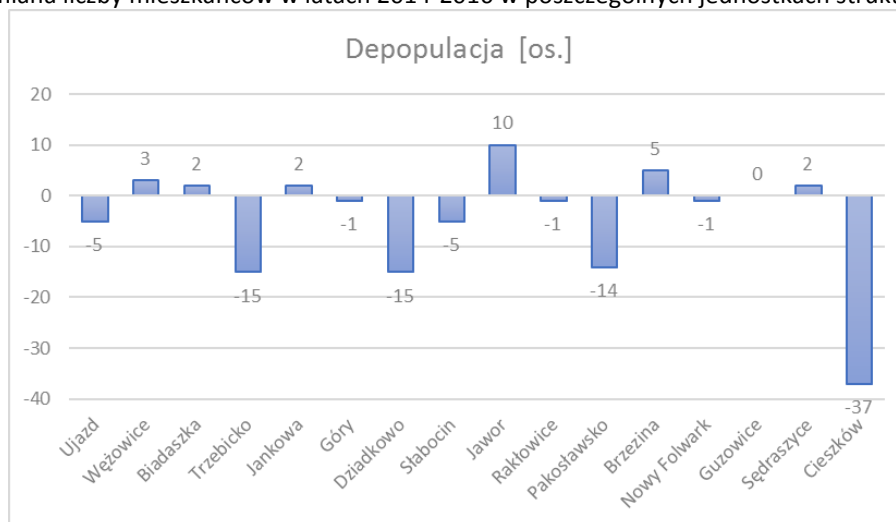
Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org.

Z pośród wszystkich jednostek strukturalnych tylko w pięciu gęstość zaludnienia jest wyższa niż średnia dla całej gminy. Jest to istotna informacja kontekście wyznaczenia koncentracji negatywnych zjawisk oraz planowania działań rewitalizacyjnych.

Depopulacja

Depopulacja jest jednym z głównych negatywnych zjawisk w kontekście zmian demograficznych, ponieważ wpływa zarówno na sferę społeczną jak i gospodarczą. Zwykle główną przyczyną depopulacji jest ujemny przyrost naturalny oraz migracje ludności. Powodem opuszczania przez mieszkańców terenu gminy może być zarówno poszukiwanie pracy jak i zbyt niska jakość życia w gminie. W ciągu zaledwie dwóch lat populacja gminy Cieszków zmniejszyła się o 70 osób, czyli 1,5 %. Szczegółowe dane dotyczące zmiany liczby ludności przedstawia poniższy wykres.

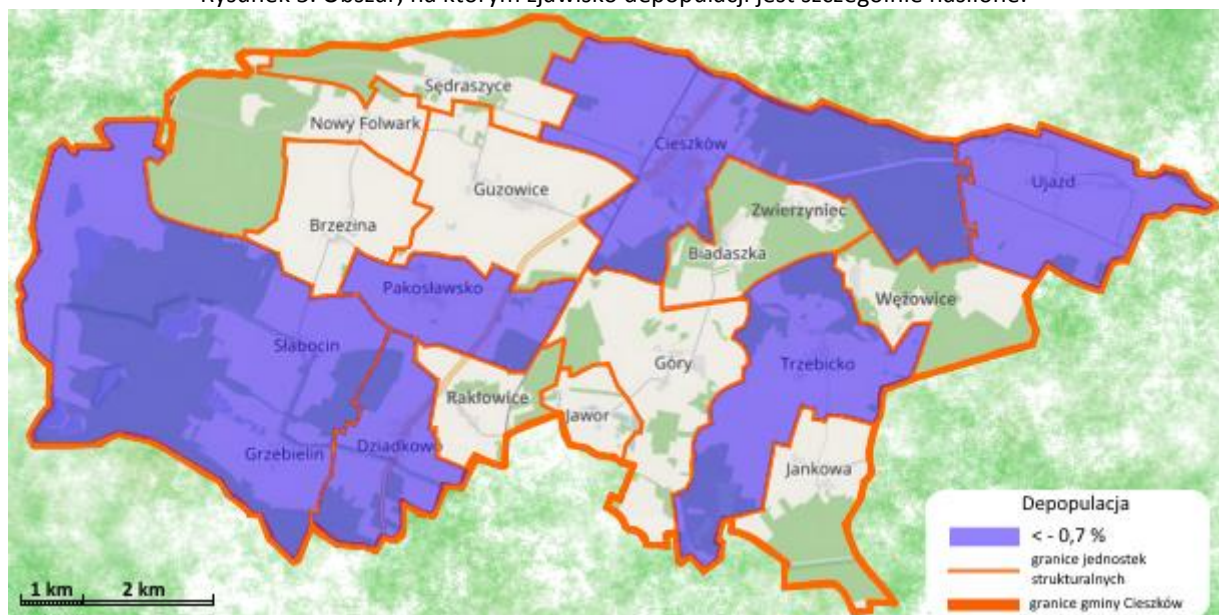
Rysunek 4. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2014-2016 w poszczególnych jednostkach strukturalnych.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie danych Urzędu Gminy Cieszków

Obszar gminy Cieszków nie jest jednorodny w kontekście zmiany liczby ludności, w niektórych jednostkach strukturalnych zaobserwowano nawet wzrost liczby mieszkańców. Na poniższym rysunku wskazano obszary, na których zjawisko depopulacji jest szczególnie nasilone.

Rysunek 5. Obszar, na którym zjawisko depopulacji jest szczególnie nasilone.

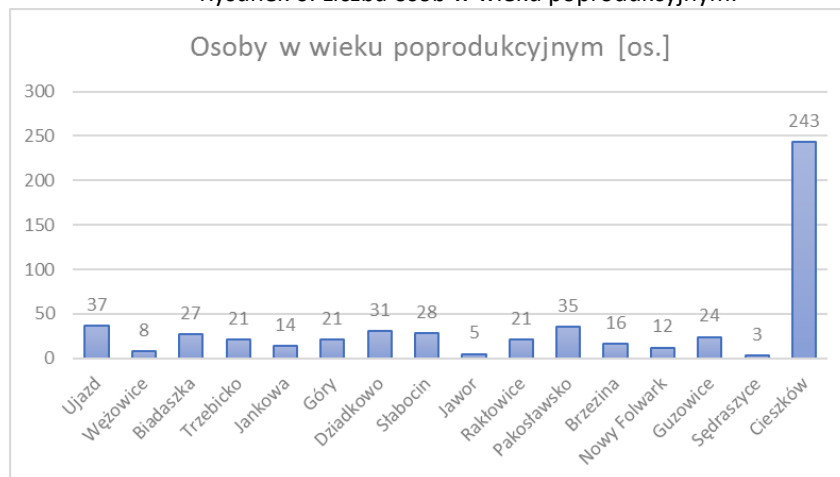

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org.

Wskaźnik obciążenia demograficznego

Zjawisko starzenia się populacji jest obecnie jednym z kluczowych wyzwań jakie stoją przed współczesnym społeczeństwem. Wzrost udziału osób starszych jest widoczny w skali całego kraju. Gmina Cieszków nie jest tutaj wyjątkiem. W roku 2016 udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców wynosił 11,6 %. Dane dotyczące liczby osób w wieku poprodukcyjnym w każdej z jednostek strukturalnych przedstawia poniższy wykres.

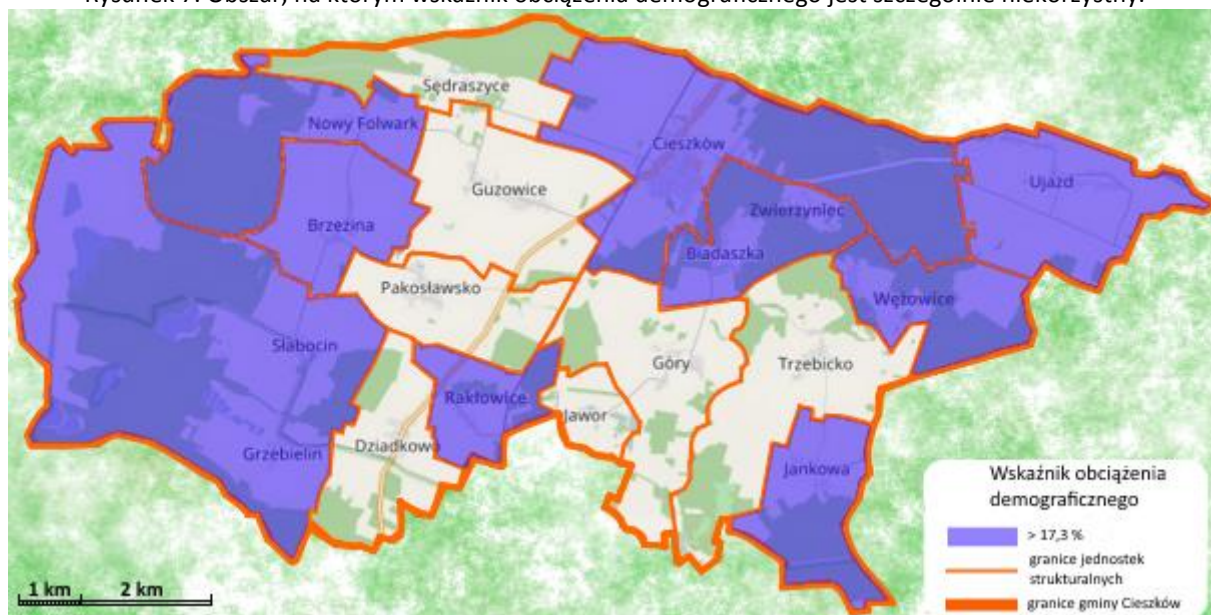
Rysunek 6. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie danych Urzędu Gminy Cieszków

W celu porównania danych dotyczących udziału osób w wieku poprodukcyjnym wykorzystano wskaźnik obciążenia demograficznego, który obrazuje, ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym. Na poniższym rysunku zaznaczono jednostki strukturalne, które charakteryzują się szczególnie niekorzystnym wskaźnikiem obciążenia demograficznego.

Rysunek 7. Obszar, na którym wskaźnik obciążenia demograficznego jest szczególnie niekorzystny.

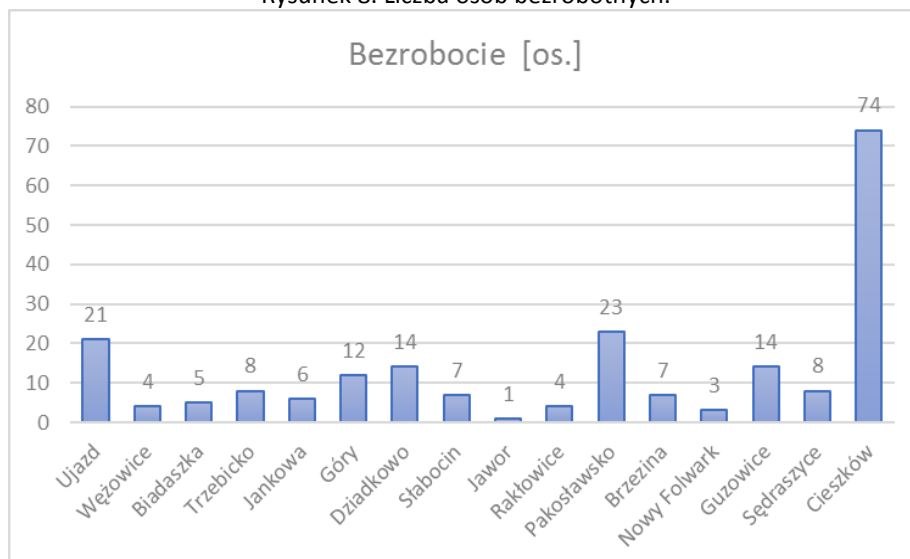

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Bezrobocie

Bezrobocie determinuje wiele negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Efektem wysokiego bezrobocia jest ubóstwo, zmniejszenie aktywności mieszkańców oraz migracja ludności w poszukiwaniu pracy. Ogółem w gminie mieszka 211 bezrobotnych, z czego ponad 30% liczba zamieszkuje Cieszków. Liczbę bezrobotnych w poszczególnych sołectwach przedstawia poniższy rysunek.

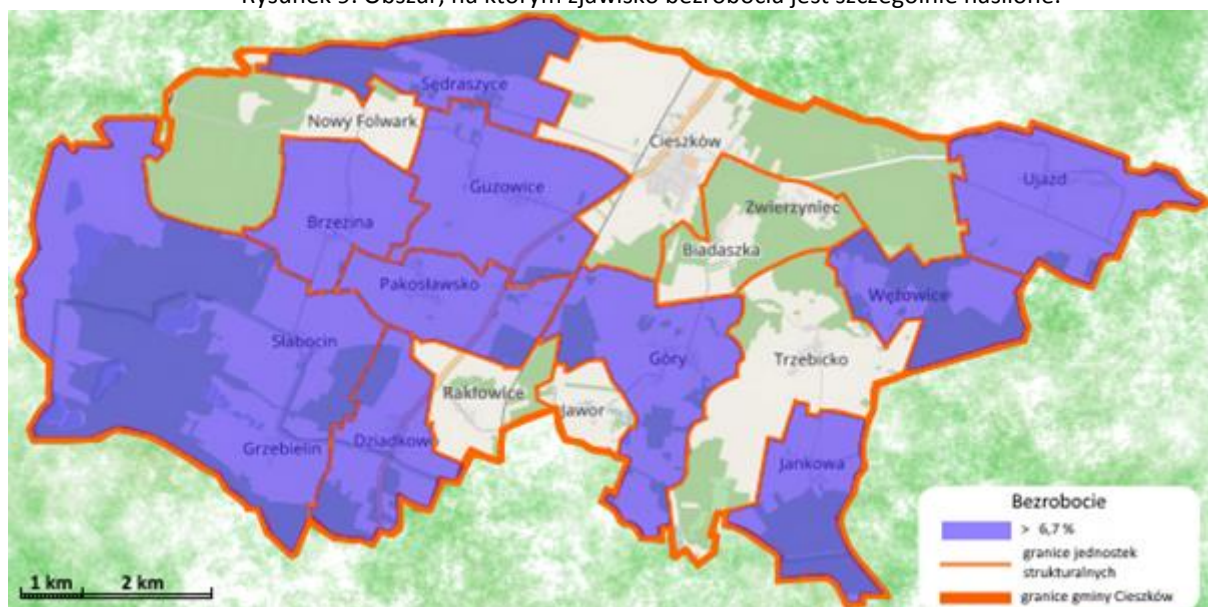
Rysunek 8. Liczba osób bezrobotnych.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy.

Duża liczba osób bezrobotnych zamieszkuje także sołectwa Ujazd i Pakosławsko. W celu porównania poszczególnych jednostek strukturalnych wyznaczono wskaźnik bezrobocia poprzez przeliczenie liczby bezrobotnych na liczbę osób w wieku produkcyjnym. Obszar, na którym zdiagnozowano wynik powyżej średniej dla gminy obrazuje poniższy rysunek.

Rysunek 9. Obszar, na którym zjawisko bezrobocia jest szczególnie nasilone.

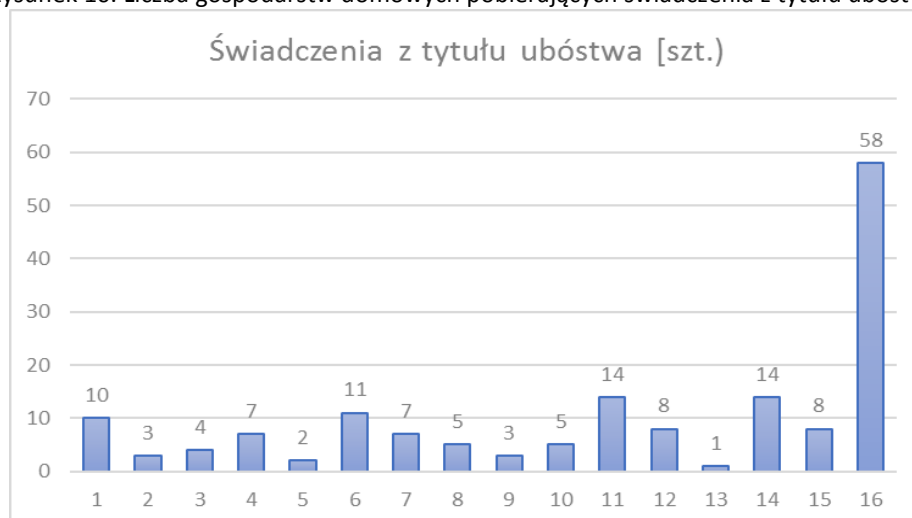

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa zostało zdiagnozowane w oparciu o dane statystyczne dotyczące gospodarstwa domowych pobierających świadczenia z pomocy społecznej oraz liczbę mieszkań komunalnych i socjalnych. Jednym z przejawów wzrostu problemów społecznych w gminie jest rosnące zapotrzebowanie na mieszkania socjalne. O przydział lokalu z zasobów komunalnych ubiegają się osoby i rodziny o niskich dochodach, bądź utrzymujące się z zasiłku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Łącznie w całej gminie Cieszków świadczenia z tytułu ubóstwa pobiera 160 osób co daje średnią ilość świadczeń na poziomie 3,4 na 100 osób. Istotne jest, iż to właśnie ubóstwo jest główną przyczyną pobierania świadczeń z opieki społecznej. Największa liczba osób pobierających świadczenia z tytułu ubóstwa zamieszkuje Cieszków.

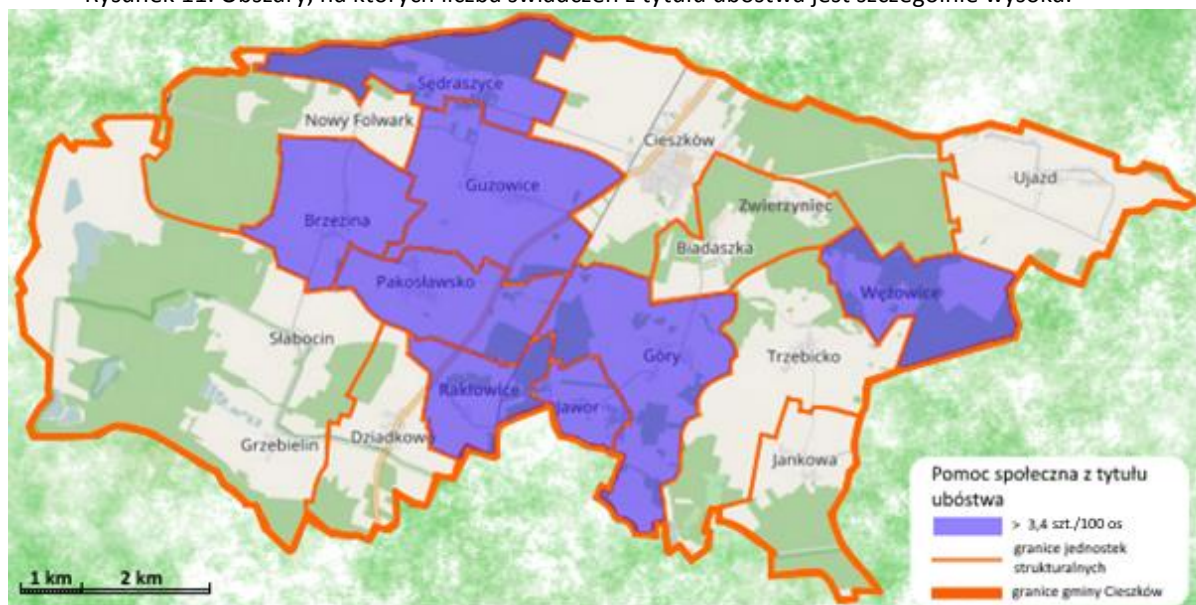
Rysunek 10. Liczba gospodarstw domowych pobierających świadczenia z tytułu ubóstwa.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W celu porównania poszczególnych jednostek strukturalnych przeliczono liczbę świadczeń na 100 mieszkańców.

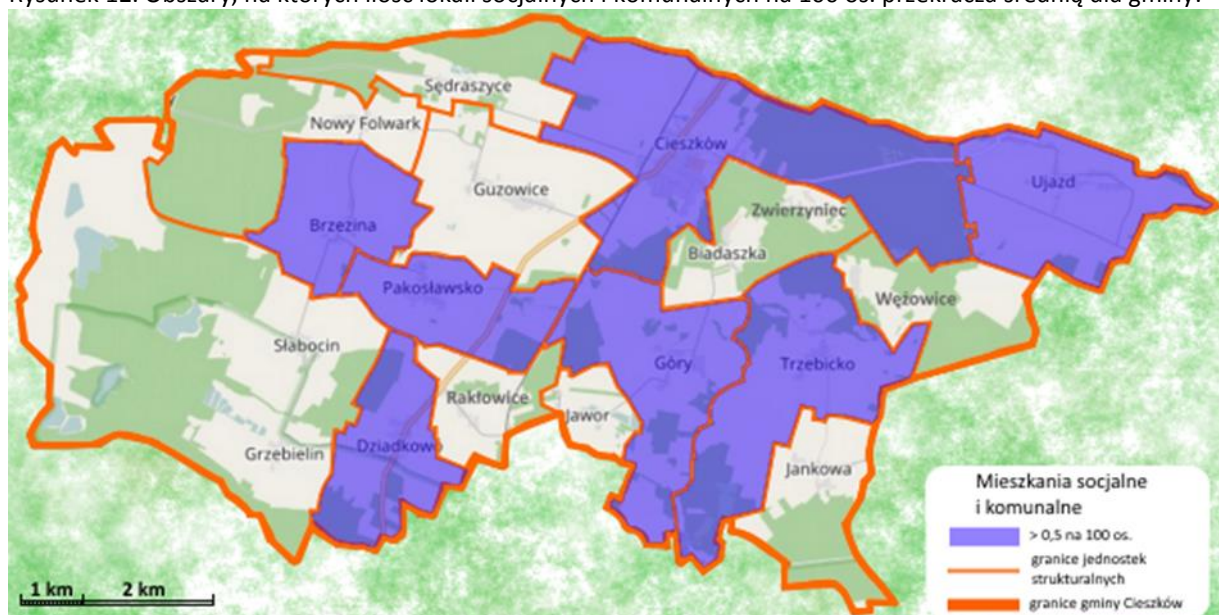
Rysunek 11. Obszary, na których liczba świadczeń z tytułu ubóstwa jest szczególnie wysoka.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Gmina Cieszków posiada 12 lokali komunalnych i 12 lokali socjalnych. Lokale socjalne znajdują się w miejscowościach: Cieszków, Dziadkowo i Góry. Na poniższym rysunku przedstawiono obszary, na których ilość lokali socjalnych i komunalnych na 100 os. przekracza średnią dla gminy.

Rysunek 12. Obszary, na których ilość lokali socjalnych i komunalnych na 100 os. przekracza średnią dla gminy.

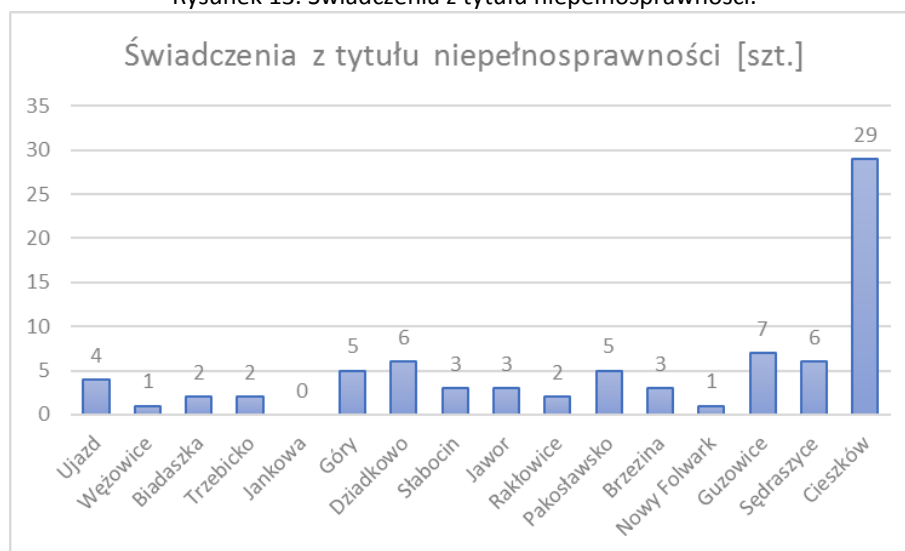

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Niepełnosprawność

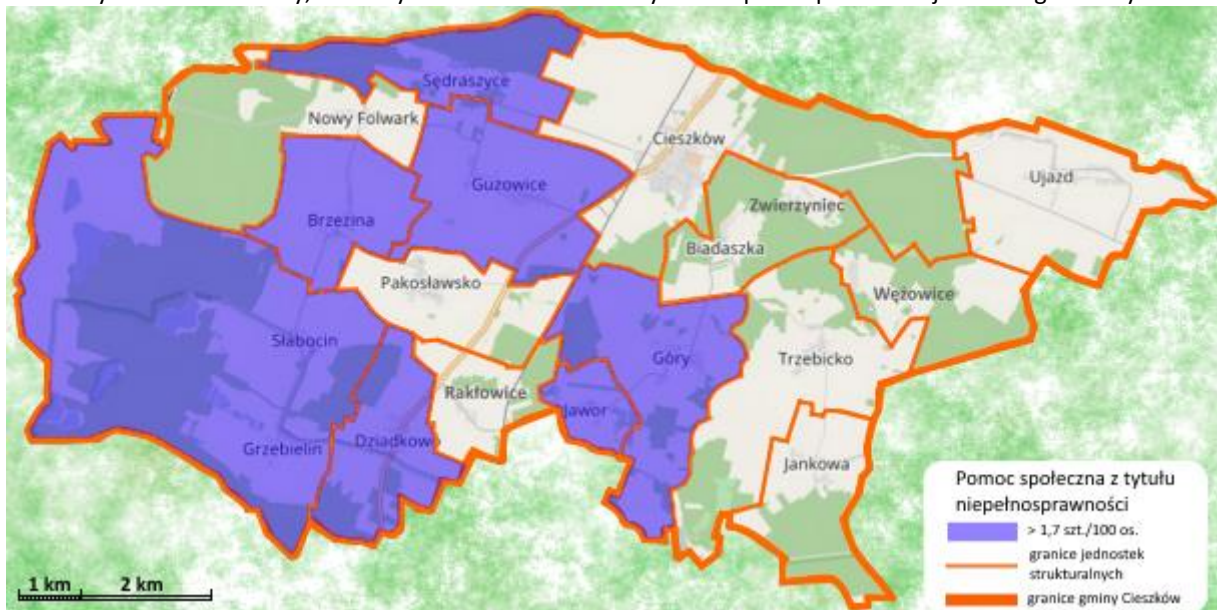
W gminie Cieszków z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności korzysta 79 osób z czego ponad 30% mieszka w Cieszkowie. Osoby niepełnosprawne niejednokrotnie doświadczają również innych negatywnych zjawisk społecznych tj. bezrobocie czy ubóstwo, co prowadzi do wykluczenia społecznego.

Rysunek 13. Świadczenia z tytułu niepełnosprawności.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rysunek 14. Obszary, na których liczba świadczeń z tytułu niepełnosprawności jest szczególnie wysoka.

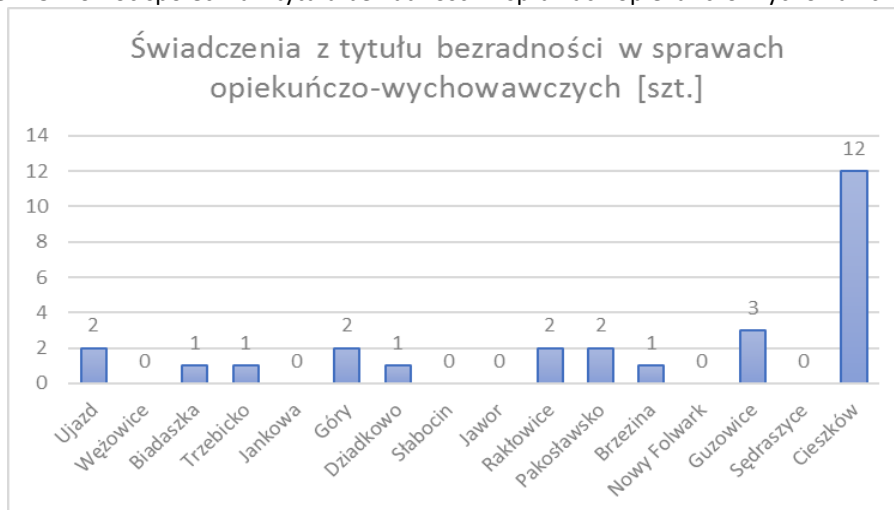

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Opieka nad dziećmi

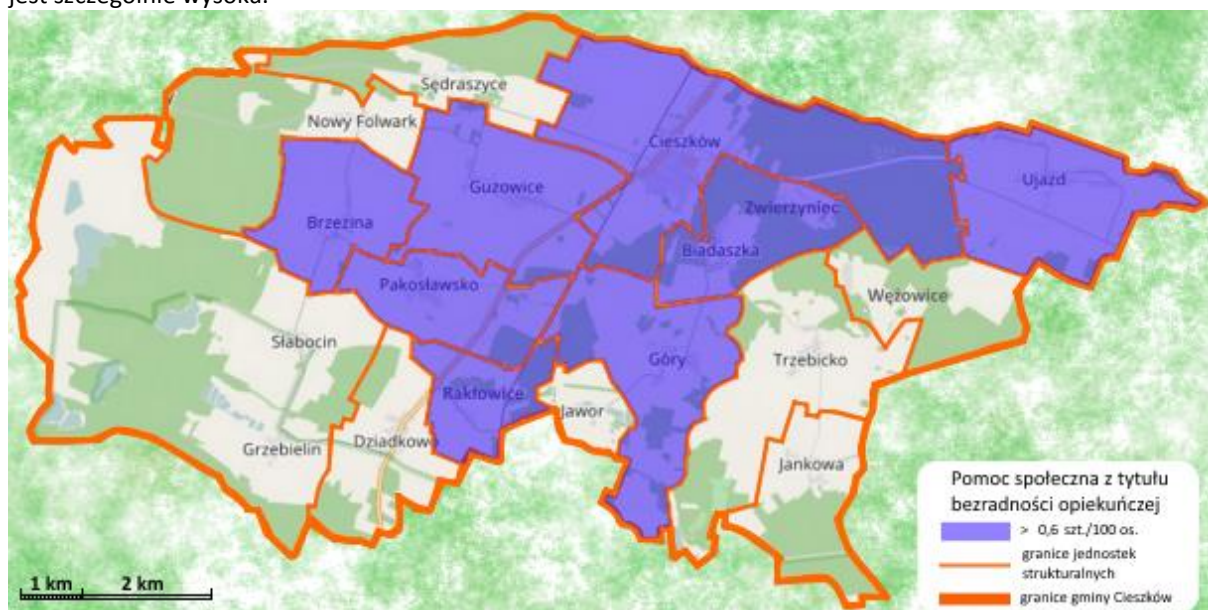
Opieka nad dziećmi jest kluczowym aspektem w kontekście rozwoju gminy ze względu na budowanie przyszłego kapitału społecznego. Aktualnie w gminie Cieszków funkcjonuje jedno Publiczne Przedszkole w Cieszkowie. Obecnie w gminie nie ma żłobków. Jako wskaźniki obrazujące problemy w sferze opieki nad dziećmi wykorzystano dane dotyczące świadczeń opieki zdrowotnej wypłacanych z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych oraz z tytułu ochrony macierzyństwa lub wielodzietności. Dane dotyczące liczby pobieranych świadczeń oraz porównanie poszczególnych jednostek strukturalnych pod kątem liczby świadczeń przypadających na 100 mieszkańców zaprezentowano na poniższych rysunkach.

Rysunek 15. Pomoc społeczna z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

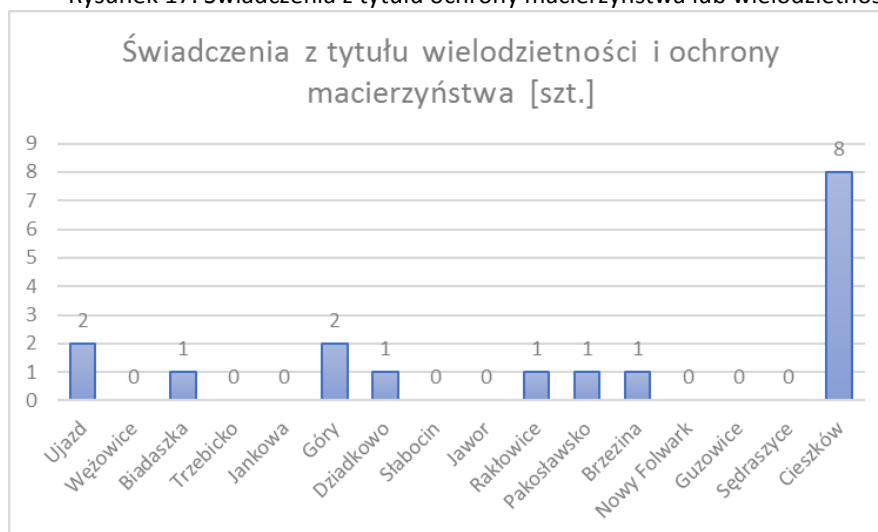
Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rysunek 16. Obszary, na których liczba świadczeń z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest szczególnie wysoka.

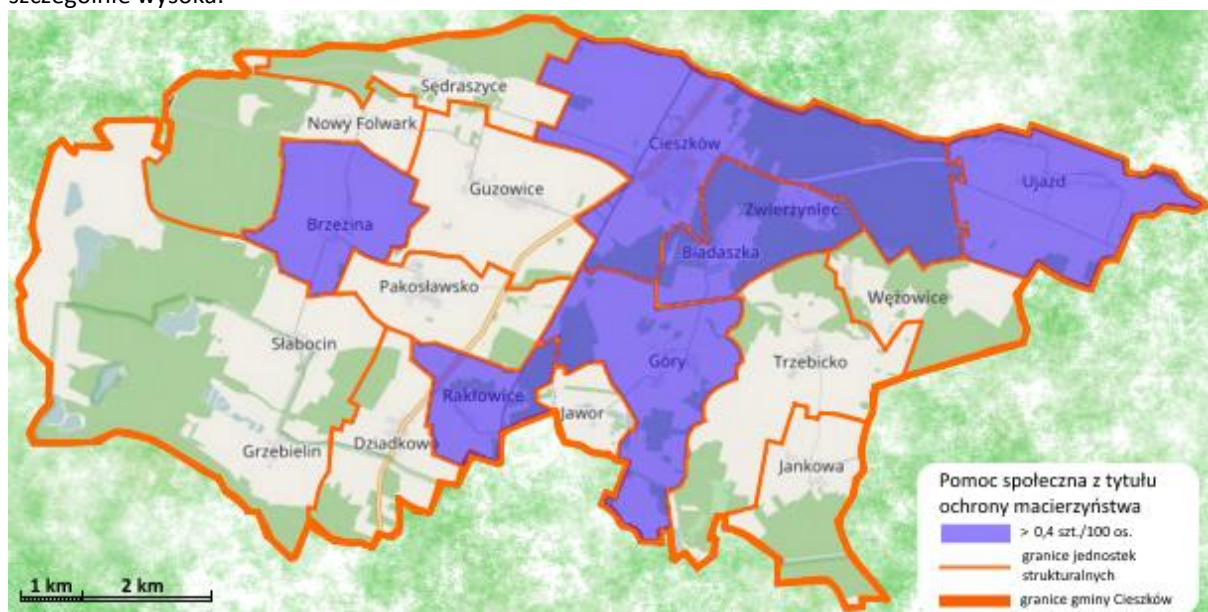
Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Rysunek 17. Świadczenia z tytułu ochrony macierzyństwa lub wielodzietności.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rysunek 18. Obszary, na których liczba świadczeń z tytułu ochrony macierzyństwa lub wielodzietności jest szczególnie wysoka.

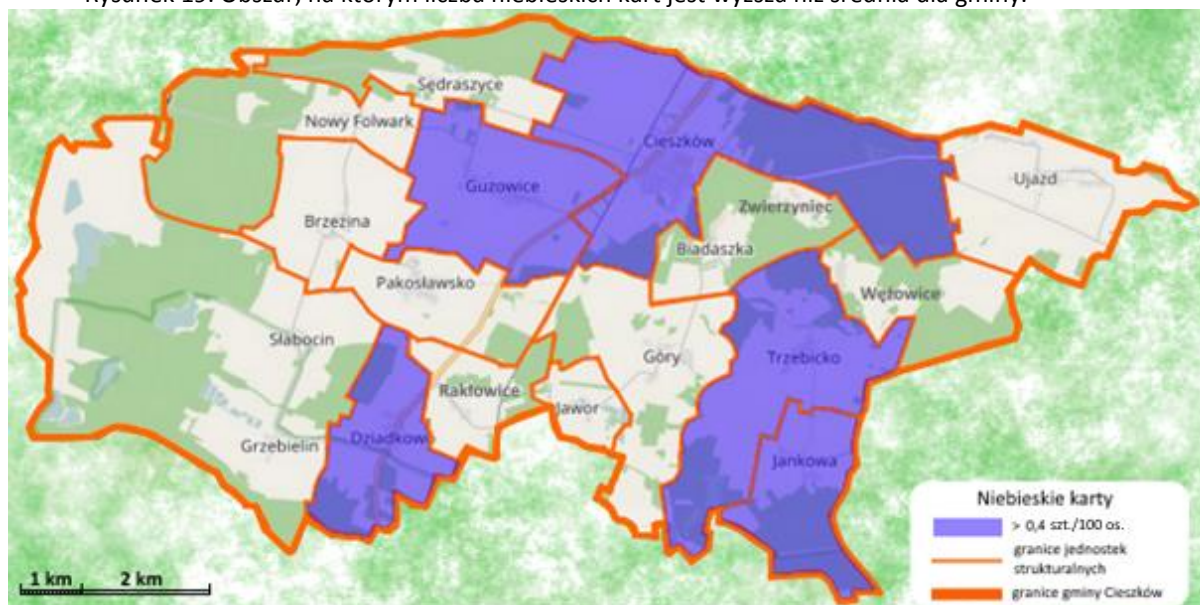

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Przemoc w rodzinie

W celu oceny występowania problemów społecznych na tle przemocy w rodzinie przeanalizowano dane dotyczące liczby niebieskich kart w poszczególnych jednostkach strukturalnych. Dane zostały poddane standaryzacji poprzez przeliczenie na 100 mieszkańców dla każdej z jednostek.

Rysunek 19. Obszar, na którym liczba niebieskich kart jest wyższa niż średnia dla gminy.

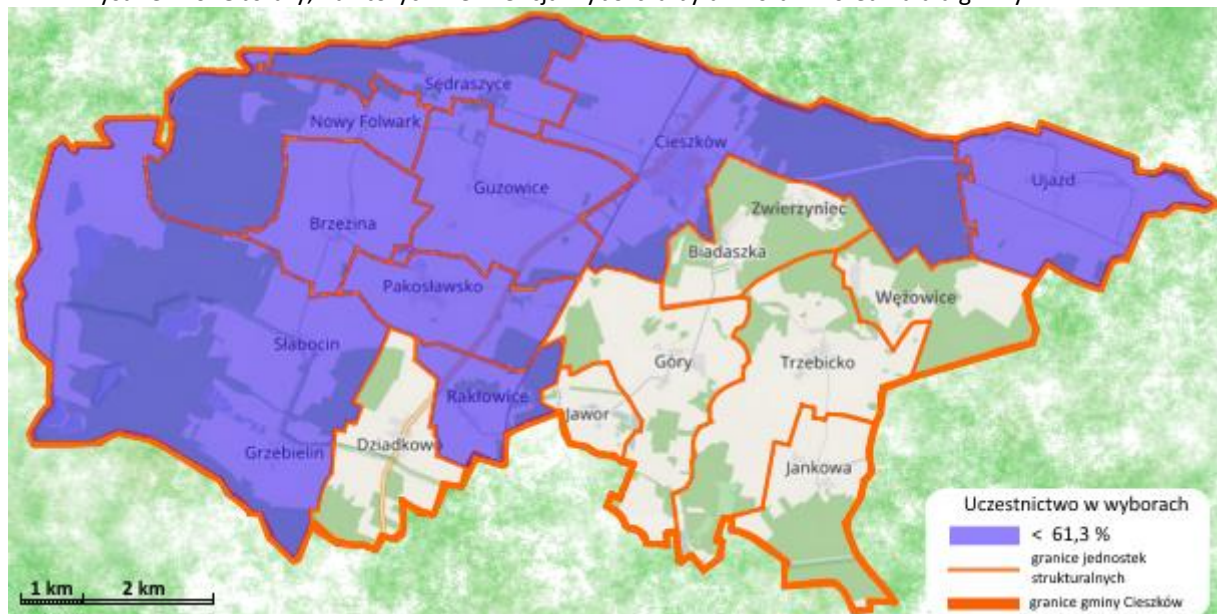

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Uczestnictwo w wyborach

Jedną z podstawowych form uczestnictwa w życiu publicznym obywatela jest prawo wyborcze. Poziom aktywnego udziału w życiu publicznym jest jednym ze wskaźników obrazujących jakość kapitału społecznego. W celu oceny aktywności społecznej mieszkańców gminy Cieszków porównano poszczególne jednostki strukturalne pod kątem uczestnictwa w wyborach w 2014 roku. Jedną z przyczyn niskiej aktywności społecznej jest brak poczucia wspólnoty lokalnej, który sprzyja marginalizowaniu grup społecznych i wykluczaniu ich z nurtu życia społecznego gminy.

Rysunek 20. Obszary, na których frekwencja wyborcza była niższa niż średnia dla gminy.

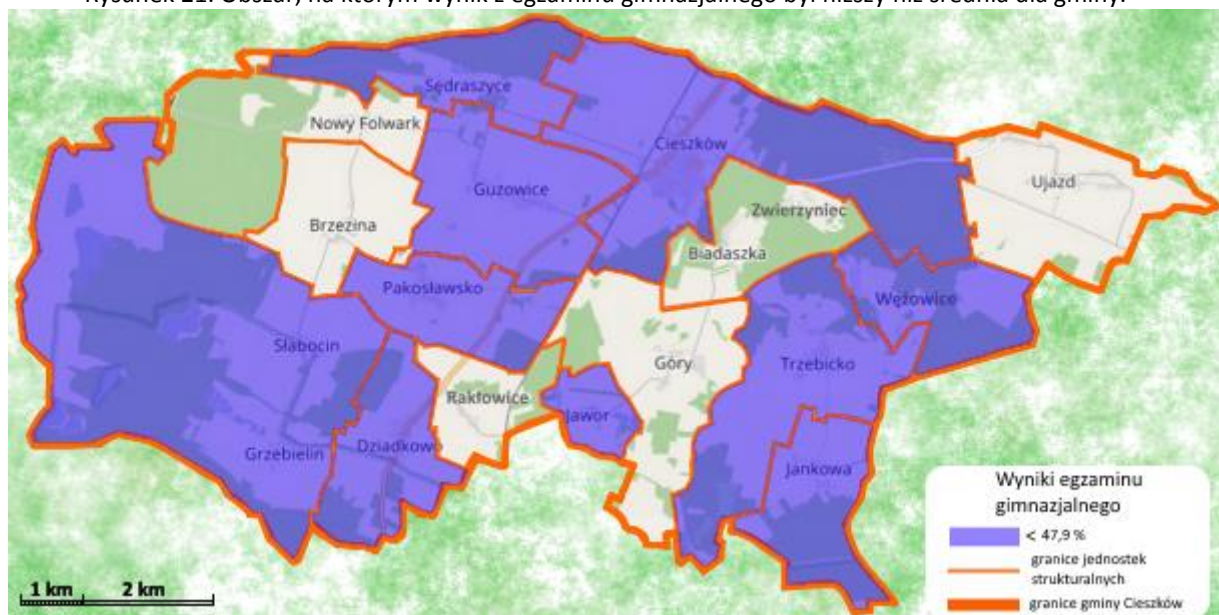
Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Edukacja

Do oceny poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu w klasach III gimnazjum w roku 2017. W gminie funkcjonuje jedno Publiczne Gimnazjum w Cieszkowie. Dla ujednolicenia informacji zaproponowano wskaźnik opisujący średni wynik obejmujący wszystkie trzy części egzaminu. Ze względu na fakt, iż w gminie Cieszków funkcjonuje tylko jedno gimnazjum, do którego uczęszczają dzieci z terenu całej gminy wyniki porównano poprzez zestawienie wyników uczniów z poszczególnych jednostek strukturalnych ². Poniższy rysunek przedstawia obszary, na których zdiagnozowaną wynik z egzaminu poniżej średniej dla gminy.

² n.d. miejscowości Brzezina, ponieważ w 2017 r. żaden z uczniów zdających egzamin nie pochodził z tej miejscowości.

Rysunek 21. Obszar, na którym wynik z egzaminu gimnazjalnego był niższy niż średnia dla gminy.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Podsumowanie diagnozy sfery społecznej

Na podstawie zebranych i przeanalizowanych danych statystycznych wyznaczono obszary, które charakteryzują się szczególnym nasileniem negatywnych zjawisk. Jako obszar kryzysowy w sferze społecznej wybrano te jednostki strukturalne, na których zidentyfikowano więcej niż połowę problemów w sferze społecznej, czyli co najmniej 7. Z pośród wszystkich jednostek strukturalnych warunek ten spełniło 6 jednostek: **Ujazd, Dziadkowo, Pakosławsko, Brzezina, Guzowice i Cieszków**. Są to jednostki, w których zidentyfikowano koncentrację negatywnych zjawisk społecznych.

Rysunek 22. Matryca problemów zdiagnozowanych w sferze społecznej.

Nazwa wskaźnika	Ujazd	Węrowice	Biadaszka	Trzebiecko	Jankowa	Góry	Dziadkowo	Słabocin	Jawor	Rakłowice	Pakosławsko	Brzezina	Nowy Folwark	Guzowice	Sędziszewo	Cieszków
Gęstość zaludnienia	50,1	16,4	37,5	27,8	30,8	37,0	63,7	7,4	36,9	53,6	82,0	28,8	12,1	45,6	18,9	161,4
Depopulacja	-0,81	2,38	0,66	-3,28	0,81	-0,21	-2,54	-1,56	11,36	-0,35	-2,03	2,17	-0,60	0,00	1,18	-0,88
Wskaźnik obciążenia demograficznego	18,59	19,05	27,84	15,33	17,95	13,13	16,49	26,92	13,89	28,3	15,15	20,00	22,22	12,31	4,69	17,38
Bezrobocie	10,55	9,52	5,15	5,84	7,69	7,50	7,45	6,73	2,78	4,40	9,96	8,75	5,56	7,18	12,50	5,29
Pomoc społeczna z tytułu ubóstwa	3,28	4,55	2,61	3,27	1,60	4,56	2,50	3,23	5,56	3,52	4,23	6,67	1,22	4,76	9,20	2,82
Mieszkania socjalne i komunalne	0,66	0,00	0,00	0,93	0,00	0,83	0,71	0,00	0,00	0,00	0,91	0,83	0,00	0,34	0,00	0,54
Pomoc społeczna z tytułu niepełnosprawności	1,31	1,52	1,31	0,93	0,00	2,07	2,14	1,94	5,56	1,41	1,51	2,50	1,22	2,38	6,90	1,41
Pomoc społeczna z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	0,66	0,00	0,65	0,47	0,00	0,83	0,36	0,00	0,00	1,41	0,60	0,83	0,00	1,02	0,00	0,58
Pomoc społeczna z tytułu ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	0,66	0,00	0,65	0,00	0,00	0,83	0,36	0,00	0,00	0,70	0,30	0,83	0,00	0,00	0,00	0,39
Niebieskie karty	0,33	0,00	0,00	0,47	0,80	0,00	0,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,68	0,00	0,49
Uczestnictwo w wyborach	0,00	74,12	74,12	71,26	71,26	76,15	72,73	58,80	76,15	58,80	47,76	51,33	51,33	50,00	51,33	60,17
Wyniki egzaminu gimnazjalnego	57,0	36,7	81,1	39,2	44,3	49,1	40,6	25,0	28,0	69,3	42,75	n.d.	50,7	32,5	42,5	47,0
Podsumowanie																

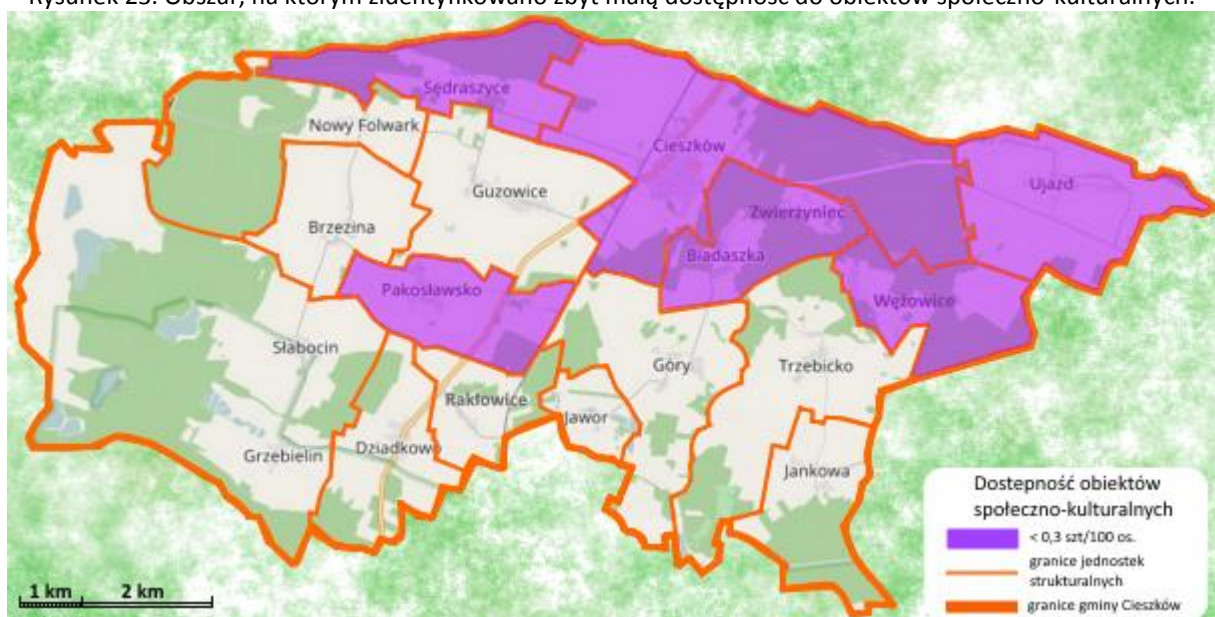
Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o.

2.2 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Obiekty społeczno-kulturalne

Ważnym wskaźnikiem wpływającym na jakość życia w danej miejscowości jest dostępność do obiektów kulturalnych oraz miejsc spotkań lokalnej społeczności. W gminie Cieszków funkcjonuje Gminne Centrum Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Cieszkowie posiadająca dwie filie w Guzowicach i Trzebicku. Ponadto w poszczególnych wsiach funkcjonuje 12 świetlic wiejskich. W celu oceny dostępności obiektów społeczno-kulturalnych przeliczono ich ilość na liczbę mieszkańców w każdej z jednostek strukturalnych.

Rysunek 23. Obszar, na którym zidentyfikowano zbyt małą dostępność do obiektów społeczno-kulturalnych.

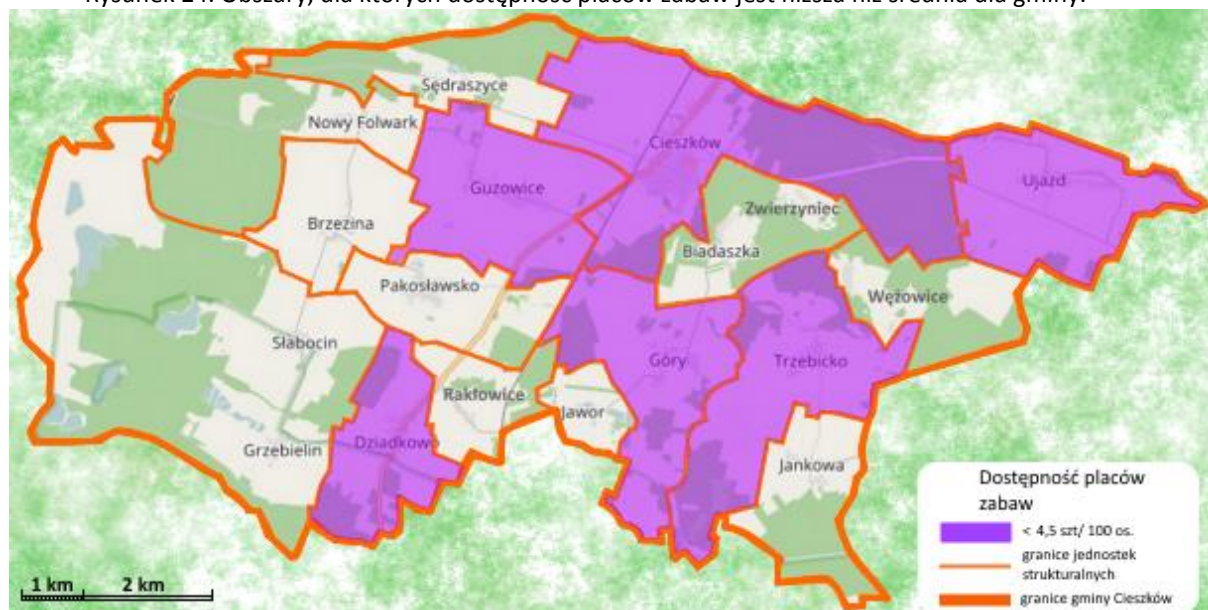

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Dostępność placów zabaw

Jako czynnik obrazujący dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb lokalnej społeczności przeanalizowano także dostępność placów zabaw. Dane dla poszczególnych jednostek porównano poprzez przeliczenie na liczbę dzieci w wieku poniżej 7 lat w każdej z jednostek strukturalnych.

Rysunek 24. Obszary, dla których dostępność placów zabaw jest niższa niż średnia dla gminy.

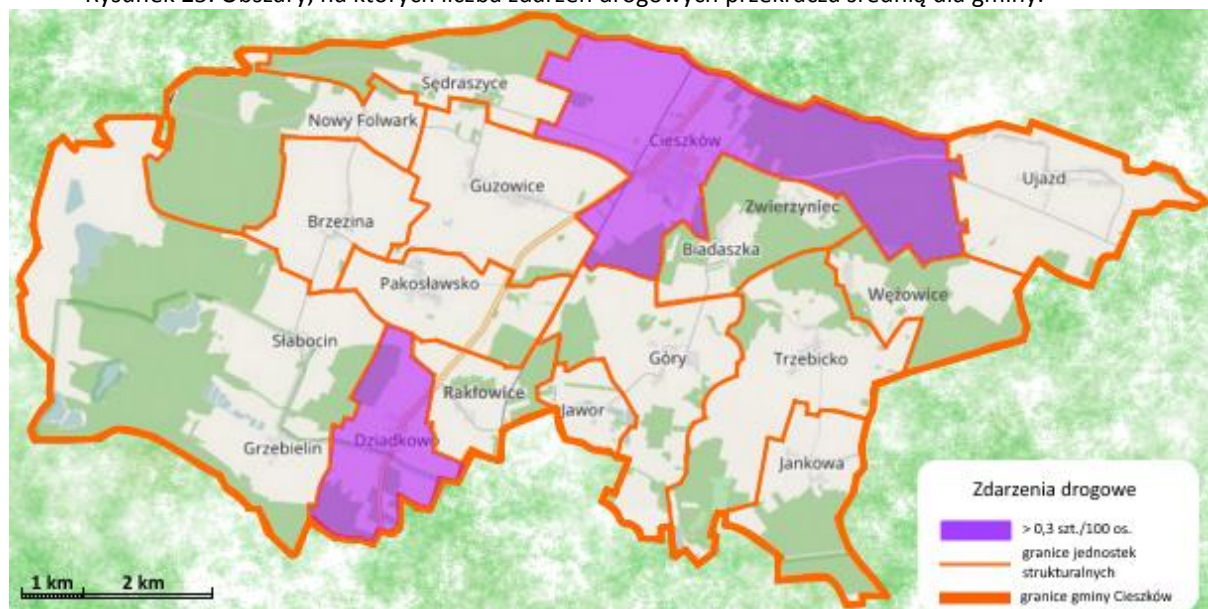

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Zdarzenia drogowe

Jednym ze zjawisk sygnalizujących braki w sferze przestrzenno-funkcjonalnej jest liczba zdarzeń drogowych tj. wypadków i kolizji. Na potrzeby przeprowadzonej diagnozy przeanalizowano liczbę zdarzeń drogowych w każdej z jednostek strukturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wyniki zaprezentowano na poniższym rysunku.

Rysunek 25. Obszary, na których liczba zdarzeń drogowych przekracza średnią dla gminy.

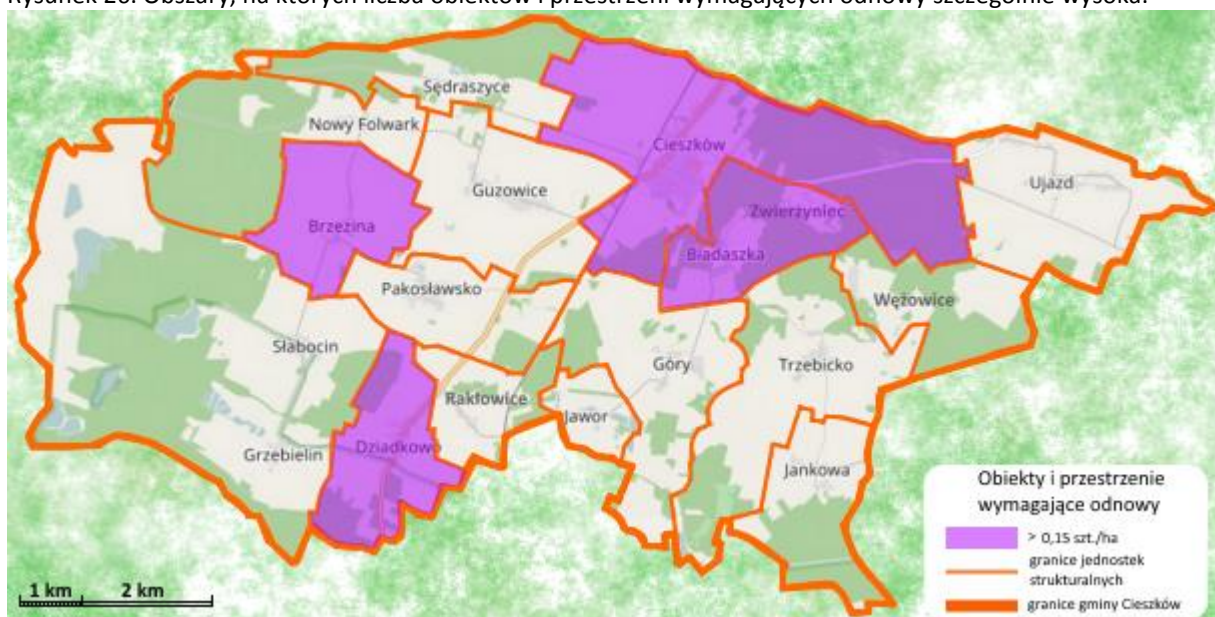

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Obiekty i przestrzenie wymagające odnowy

W celu zidentyfikowania obiektów, budynków i przestrzeni wymagających odnowy i zagospodarowania uwzględniono opinie mieszkańców gminy i wypełniane przez nich ankiety. Na podstawie zebranych wyników porównano liczbę wskazanych obiektów w każdej jednostce strukturalnej. W ten sposób zidentyfikowano obszary, na których w ocenie lokalnej społeczności, jest najwięcej zdegradowanych przestrzeni i obiektów. Mieszkańcy wskazywali zarówno budynki jak i przestrzenie publiczne oraz drogi. Wyniki odniesiono do powierzchni zabudowanej każdej z jednostek strukturalnych.

Rysunek 26. Obszary, na których liczba obiektów i przestrzeni wymagających odnowy szczególnie wysoka.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Podsumowanie sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Spośród wszystkich jednostek strukturalnych poddanych analizie tylko w dwóch zidentyfikowano występowanie ponad połowy zjawisk problemowych w sferze funkcjonalno-przestrzennej, są to **Cieszków i Dziadkowo**. Tylko w Cieszkowie natomiast zaobserwowano sytuację problemową w przypadku wszystkich czterech analizowanych wskaźników.

Tabela 4. Zestawienie wartości wskaźników dotyczących sfery przestrzenno-funkcjonalnej.

Jednostki strukturalne	Wskaźniki			
	Obiekty społeczno-kulturalne	Dostępność placów zabaw	Zdarzenia drogowe	Obiekty i przestrzenie wymagające odnowy
Ujazd	0,33	3,23	0,00	0,06
Wężowice	0,00	25,00	0,00	0,00
Biadaszka	0,00	16,67	0,00	0,21
Trzebicko	0,93	4,17	0,00	0,00

Jankowa	0,80	7,69	0,00	0,00
Góry	0,41	4,35	0,00	0,10
Dziadkowo	0,36	3,70	0,71	0,36
Słabocin	0,65	22,22	0,00	0,00
Jawor	1,85	25,00	0,00	0,00
Rakłowice	0,70	7,69	0,00	0,00
Pakosławsko	0,30	4,55	0,00	0,11
Brzezina	0,83	8,33	0,00	0,63
Nowy Folwark	1,22	16,67	0,00	0,00
Guzowice	0,68	2,70	0,00	0,00
Sędraszyce	0,00	9,09	0,00	0,00
Cieszków	0,10	1,16	0,58	0,27

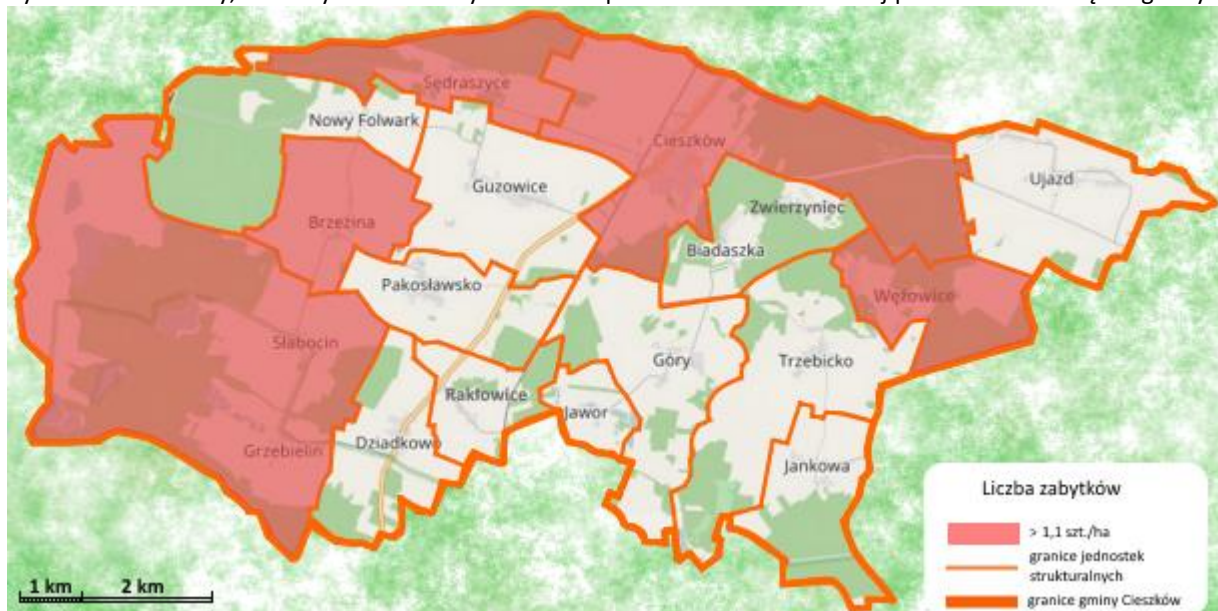
Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o.

2.3 Sfera techniczna

Zabytki

Jednym z elementów powiązanych ze sferą techniczną jest liczba zabytków na danym obszarze. Świadczy to pośrednio o tym z jakiego okresu jest zabudowa w danej miejscowości. Ponadto duża ilość zabytków generuje dodatkowe koszty związane z ich utrzymaniem.

Rysunek 27. Obszary, na których liczba zabytków na ha powierzchni zabudowanej przekracza średnią dla gminy.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

W sytuacji, gdy nie są podejmowane odpowiednie prace konserwacyjne zabytki ulegają degradacji a ich stan techniczny nie tylko uniemożliwia ich wykorzystanie np. na cele turystyczne, ale także obniża estetykę otoczenia. Na terenie gminy Cieszków obiekty zabytkowe zlokalizowane są głównie na obszarze pięcie jednostek strukturalnych zaprezentowanych na powyższym rysunku.

Podsumowanie sfery technicznej

Jako obszary problemowy w sferze technicznej wybrano Cieszków, Brzezinę, Sędraszyce, Wężowice i Słabocin.

Tabela 5. Zestawienie wartości wskaźnika dotyczącego sfery technicznej.

Jednostki strukturalne	Wskaźniki
	Liczba zabytków
Ujazd	0,36
Wężowice	2,00
Biadaszka	0,83
Trzebicko	0,70
Jankowa	0,50
Góry	1,06
Dziadkowo	0,89
Słabocin	1,40
Jawor	0,71
Rakłowice	0,86
Pakosławsko	0,84
Brzezina	1,88
Nowy Folwark	0,54
Guzowice	0,99
Sędraszyce	1,82
Cieszków	1,66

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o.

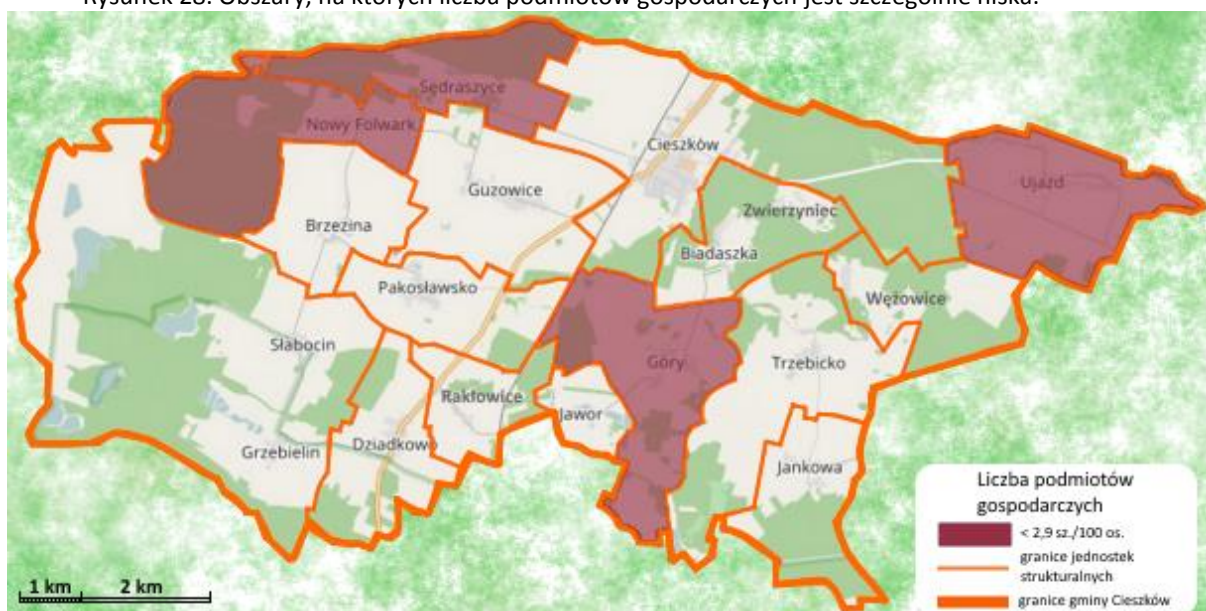
2.4. Sfera gospodarcza

Liczba podmiotów gospodarczych

W gminie Cieszków zdecydowanie przeważają drobne podmioty gospodarcze o zatrudnieniu do kilku osób i są to przeważnie podmioty osób fizycznych. Do spółek handlowych należy tylko 8 podmiotów. Biorąc pod uwagę branże w gminie Cieszków przede wszystkim dominuje handel, a także działalności związane z robotami budowlanymi. Istotny udział stanowią także usługi. Dobrze

rozwinięta jest za to sieć sklepów, gdzie 92 mieszkańców przypada na 1 placówkę handlową (średnio w województwie 90,1 a w powiecie 94,6). Są to jednak małe punkty o średnim zatrudnieniu 1,3 os. W 2016 roku na 10 tys. mieszkańców gminy w przypadało 682 podmioty gospodarcze, wpisane do rejestru REGON, a z kolei w powiecie milickim wskaźnik ten wynosił 728. W celu porównania sytuacji w poszczególnych jednostkach strukturalnych, w każdej z nich przeanalizowano liczbę podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w CEIDG, przypadających na 100 mieszkańców. Ze względu na fakt, iż gmina ma charakter rolniczy ilość przedmiotów gospodarczych jest znacznie mniejsza niż w miastach. W odniesieniu do liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG poniżej średniej dla gminy znajdują się jednostki strukturalne: Ujazd, Trzebicko, Góry, Dziadkowo, Jawor, Rakówice, Pakosławsko, Brzezina, Nowy Folwark, Sędraszyce, jednakże ze względu na rolniczy charakter gminy za obszar szczególnie problemowy w tej sferze uznano miejscowości, dla których wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych jest niższy niż 2,9 szt./100 os.

Rysunek 28. Obszary, na których liczba podmiotów gospodarczych jest szczególnie niska.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Podsumowanie sfery gospodarczej

W odniesieniu do liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG najgorzej w gminie wypadają miejscowości: Sędraszyce, Nowy Folwark, Góry i Ujazd.

Tabela 6. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG.

Jednostki strukturalne	Wskaźniki
	Liczba podmiotów gospodarczych
Ujazd	1,97
Wężowice	9,09

Biadaszka	7,19
Trzebicko	4,21
Jankowa	9,60
Góry	2,49
Dziadkowo	4,29
Słabocin	7,74
Jawor	5,56
Rakłowice	4,23
Pakosławsko	3,32
Brzezina	5,00
Nowy Folwark	2,44
Guzowice	6,12
Sędraszyce	2,30
Cieszków	7,16

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie CEIDG.

2.5 Sfera środowiskowa

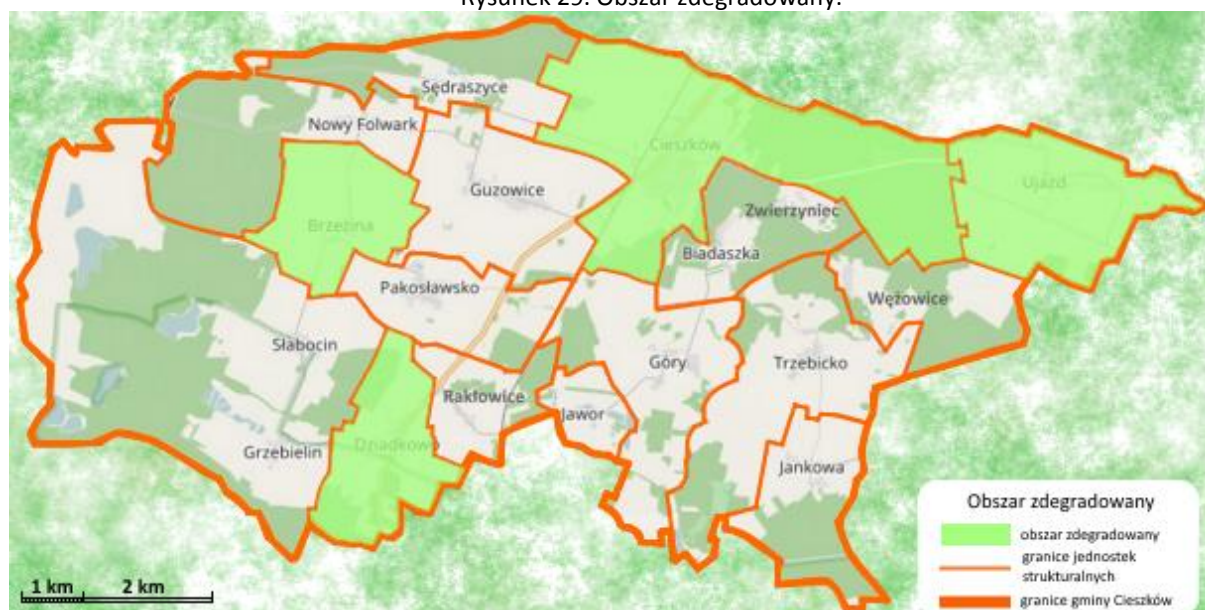
Gmina Cieszków jest obszarem w przeważającej części rolniczym. Na terenie gminy nie występują duże zakłady przemysłowe, a ponad 33% stanowią lasy. Na terenie gminy Cieszków nie jest zlokalizowana stacja pomiaru stężenia zanieczyszczeń powietrza. Gmina Cieszków nie została wskazana w „Ocenie jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2015 roku” jako obszar charakteryzujący się przekroczeniem norm w zakresie zanieczyszczeń powietrza. W związku z powyższym nie zdiagnozowano na obszarze Gminy Cieszków obszarów o szczególnym nasileniu problemów w sferze środowiskowej.

3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, czyli kumulację negatywnych zjawisk reprezentujących przede wszystkim sferę społeczną. Spośród wszystkich jednostek strukturalnych poddanych diagnozie sześć charakteryzowało się nasileniem problemów społecznych. Z pośród tych jednostek jako obszar zdegradowany zakwalifikowano jednostki, dla których dodatkowo zidentyfikowano problem w przynajmniej jednej z pozostałych sfer. W związku z powyższym obszar zdegradowany obejmuje: Ujazd, Dziadkowo, Brzezina i Cieszków.

Na wyznaczonym obszarze zdegradowanym mieszka 2759 osób, czyli 58,6% ludności gminy. Obszar zajmuje powierzchnię 2737,56 ha, co stanowi 27,2 % powierzchni gminy. Na poniższej mapie przedstawiono jednostki strukturalne wchodzące w skład obszaru zdegradowanego.

Rysunek 29. Obszar zdegradowany.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Rysunek 30. Obszar zdegradowany

Jednostka strukturalna	Sfera społeczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera gospodarcza	Obszar zdegradowany
Ujazd					
Wężowice					
Biadaszka					
Trzebicko					
Jankowa					
Góry					
Dziadkowo					
Słabocin					
Jawor					
Raktowice					
Pakosławsko					
Brzezina					
Nowy Folwark					
Guzowice					
Sędraszycze					
Cieszków					

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o.

4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

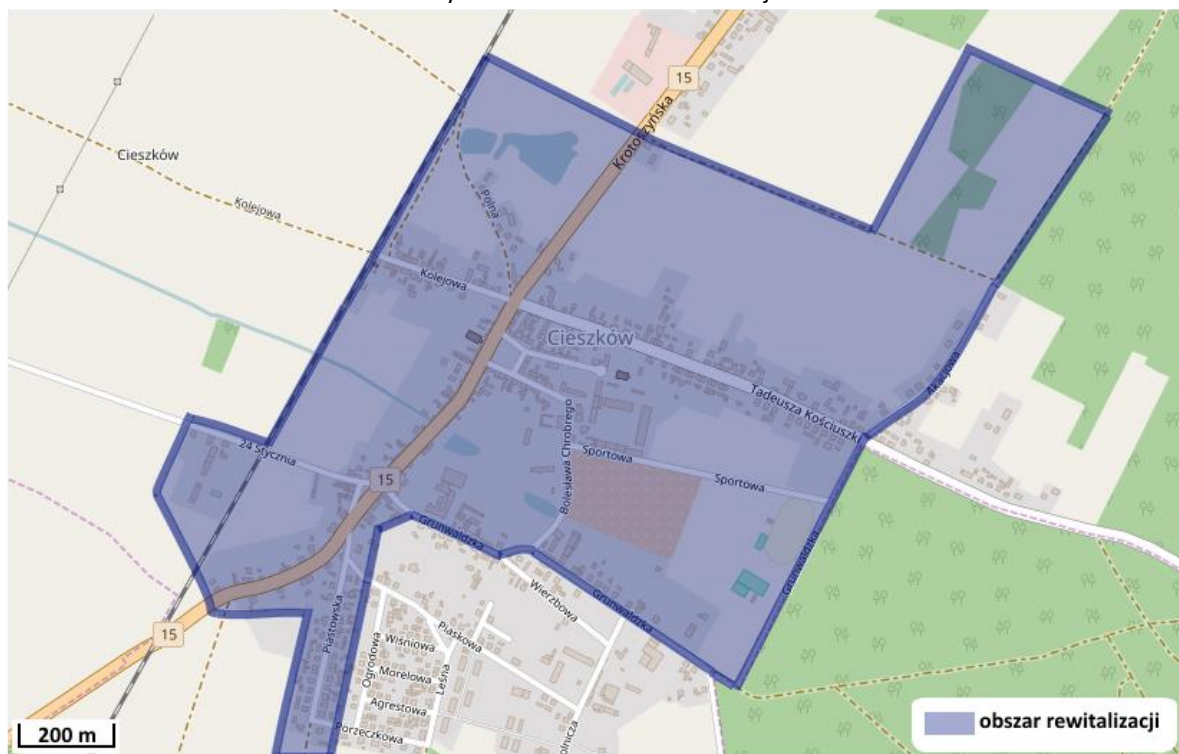
Rewitalizacja przyczyni się do wyeliminowania problemów oddziałujących na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową. Terenom zostaną przywrócone lub nadane nowe funkcje społeczne, gospodarcze, edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne. Wszystkie inwestycje w infrastrukturę społeczną i techniczną tworzą materialną bazę, stanowiącą potencjalny fundament dla rozwoju kapitału społecznego gmin, a w perspektywie długoterminowej mogą wyraźnie wesprzeć rozwój społeczno-ekonomiczny tych obszarów oraz wpłynąć na wzrost ich konkurencyjności. Dla wyznaczenia zasięgu obszaru rewitalizacji kierowano się przesłankami wynikającymi z Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. 2015 poz. 1777) oraz zapisami z Wytycznych Ministerstwa w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 takimi jak:

- obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk,
- obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego,
- obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy i nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W związku z faktem, iż wyznaczony w diagnozie obszar zdegradowany nie może zostać w całości objęty rewitalizacją dokonano jego delimitacji kierując się znaczeniem poszczególnych jednostek dla dalszego rozwoju gminy oraz wynikami konsultacji społecznych. Z pośród wszystkich jednostek strukturalnych, które zostały zaliczone do obszaru zdegradowanego największe znaczenie ma Cieszków, ponieważ jest to obszar zamieszkały przez ponad 40% mieszkańców gminy jak również największej liczby osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej. W związku z powyższym przeprowadzenie procesu rewitalizacji właśnie na obszarze Cieszkowa będzie miało wpływ na największą grupę interesariuszy i największym stopniu przyczyni się do wyjścia obszaru ze stanu kryzysowego. Ze względu na fakt, iż Cieszków zamieszkuje ponad 40% populacji gminy granice obszaru rewitalizacji zostały wyznaczone w oparciu o lokalizację obiektów wymagających odnowy oraz uwarunkowania społeczne i funkcjonalne w obrębie miejscowości. Zasadniczo Cieszków można podzielić na dwie części nieco odmienne pod względem technicznym, funkcjonalnym i społecznym. Część północna, od ul. Grunwaldzkiej obejmuje starszą zabudowę oraz zdecydowaną większość budynków użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych. Ponadto to właśnie w północnej części zlokalizowane są mieszkania socjalne co jest powiązane ze zjawiskiem ubóstwa. Część południowa natomiast obejmuje nowszą zabudowę wielorodzinną. Nie bez znaczenia jest również fakt, iż podczas konsultacji społecznych to właśnie część północna była wskazywana jako obszar szczególnie problemowy o nasileniu problemów społecznych. Z przeprowadzonych obserwacji wynika także iż część północna charakteryzuje się większą liczbą osób starszych. W związku z powyższym do rewitalizacji wybrano obszar przedstawiony na poniższej mapie.

Wyznaczony obszar rewitalizacji ma powierzchnię 126,45 ha, co stanowi ok. 1,3 % powierzchni gminy. Obszar rewitalizacji jest zamieszkały przez osób 1372 co stanowi 29,1 % ludności całej gminy Cieszków.

Rysunek 31. Obszar rewitalizacji.

Źródło: opracowanie B-Expert sp. z o.o. na podstawie www.openstreetmap.org

Obszar rewitalizacji może stać się w przyszłości atrakcyjnym centrum gminy bez problemów społecznych oraz z funkcjonalną i atrakcyjną przestrzenią publiczną przyczyniającą się do rozwoju gospodarczego. Dzięki wyprowadzeniu obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego będzie możliwe lepsze wykorzystanie jego potencjału rekreacyjnego i kulturowego. Cieszków będzie mógł stać się atrakcyjnym centrum gminy, które zapewni mieszkańcom dostęp do różnorodnych usług społecznych i kulturalnych.